

איך מצלמים אין

בועז טל, 2012-1952

בועז טל הסתובב תמיד עם מצלמת פוקט קטנה וצילם לעצמו הערות ויזואליות שאותן שמר לעצמו. לאחר מותו מצאה בתו, דנה טל-שגב, אלפי תצלומים במחשבו האישי, בהם כאלה שצילם בשנתיים האחרונות לחייו.

מתוכם בחרנו להציג חלק קטן החושף את עולמו הפנימי ואת מה שבחר להתעכב עליו, החל מהשנה בה גילה שהוא חולה ועד לפטירתו. אלה הערות ויזואליות על רסיסי מציאות בחיי היומיום, על אהבה בפרטיה הקטנים, על אי-הנוחות והכאב שבחיים ועל אינטימיות שנלכדה ברגעים שביקש לזכור ולהזכיר לעצמו.

ברבים מהתצלומים אלה רגעים שלאחר השיא: פירות בשלים בתהליך ריקבון, פרחים נובלים או חפצים עזובים ושאריות משומשות. בתצלומים אחרים, בועז מישיר מבט אל השינויים החלים בגופו, אל הצלקות שנתרו אחרי ניתוחים ואל חלקי גוף העדים לשגרת הטיפולים. הסוף הוא ההתחלה של התערוכה "איך מצלמים אין" – שם הלקוח מראיון שנתן בועז ("הארץ", 2007), בו הוא הסביר את הקושי לצלם את האין כשהוא, האמן, נתקל במוות.

בועז צילם חלק מהאובייקטים בזה אחר זה, עשר, חמש-עשרה או אפילו יותר ובאופן שיצר מהם מעין סטורי-בורד, כמו בסדרת תצלומי הרקפות. הוא כמו ניסה, פעם אחר פעם, ללכוד את המעבר בין הפורח לקמל, בין החי לנובל.

בועז טל הוא מהיוצרים המשפיעים בתחום הצילום בארץ ועבודותיו הוצגו בתערוכות רבות בארץ ובעולם. במאמרה "מקלט זה לא מקום" (מתוך קטלוג התערוכה של בועז טל, "אלגוריה\אלגרו נון טרופו", אוקטובר 2001 – ינואר 2002, מוזיאון תל אביב לאמנות), מפרידה האוצרת נילי גורן ז"ל בין שני גופי עבודות עיקריים של טל: האחד, תצלומי שחור-לבן, אותן היא מכנה "קומפוזיציות נרטיביות"; והשני, תצלומי צבע "רזים" על רקע שחור ריק מפרטים, הכוללים גוף מונוכרומטי. התצלומים המובאים בתערוכה זו, "איך לצלם אין", שייכים לקבוצה שלישית ושונה לגמרי משתי הראשונות. אלה תצלומים שמעולם לא נחשפו, ואולי כוונת האמן היתה שיישאר כאלה. כאן, בועז מישיר מבט אל מותו ולוכד דרך מבט זה את הסובב אותו. כמו בעבודות האמנות שיצר, גם באלה ישנה הקפדה על הפרטים שאותם בחר לצלם, אלא שהפעם הוא לא מציב את המשתתפים, לא מכוון את זווית התאורה וגם לא מארגן את הרקע. כאן – האמנות, המוות והחיים הופכים לאחד.

אוצרת: רונית עדן